

PONUDA I POTRAŽNJA: TEORIJSKI UVOD

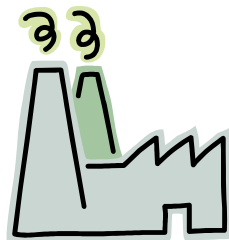
SADRŽAJ DANAŠNJEG PREDAVANJA

- zakon potražnje
- zakon ponude

TRŽIŠTE

ZAKONI PONUDE I POTRAŽNJE

PONUDA I POTRAŽNJA

- **ponuda** (eng. Supply)
i **potražnja** (eng. Demand)
su dva pojma koja ekonomisti najčešće koriste
- ponuda i potražnja su pokretači tržišnog gospodarstva
- moderna mikroekonomika se bavi teorijom ponude, potražnje i tržišne ravnoteže (ekvilibrija)

ORGANIZACIJA TRŽIŠTA - OSNOVE

- tržište je organizirana grupa prodavača i kupaca određenog dobra ili usluge

- pojmovi ponude i potražnje odnose se na ponašanje ljudi ... odnosno način njihove interakcije na tržištu

ODNOSI NA TRŽIŠTU

A. kupci određuju *potražnju*

B. prodavači određuju *ponudu*

POTRAŽNJA

- *Potražnja dobara* je ona količina dobara koje je kupac u mogućnosti i spreman kupiti po različitim cijenama tijekom specifičnog vremenskog perioda (dnevno, tjedno, itd.)

- Zakon potražnje

$$P \uparrow \longrightarrow Q_d \downarrow$$

$$P \downarrow \longrightarrow Q_d \uparrow \text{ ceteris paribus}$$

P = cijena

Q_d = količina potražnje (demand)

CETERIS PARIBUS ?

- latinski izraz koji ima značenje ***sve ostale stvari su ostale konstante*** ili *ništa se drugo nije promijenilo*
- npr. „Ako je cijena sladoleda King porasla, potraživana količina sladoleda King je pala, *ceteris paribus*.“
- prevedeno: „Ako je cijena sladoleda King porasla i ništa se drugo nije promijenilo, odnosno kupci nisu promijenili navike, kvaliteta sladoleda King je ostala jednaka – kao odgovor na povećanu cijenu sladoleda, kupci ga manje kupuju.“
- *ceteris paribus* – pretpostavka ekonomista za pojednostavljenje modela odnosa dvije varijable u realnom svijetu

NAČINI PRIKAZIVANJA ZAKONA O POTRAŽNJI

- uobičajeno
 - tablicom potražnje
 - krivuljom potražnje
- ***tablica potražnje***
 - tablica koja pokazuje odnos između
 - cijene dobra i
 - njegove potražnje (količine)
- ***krivulja potražnje***
 - dijagram koji pokazuje odnos između cijene dobra i njegove potražnje

A.

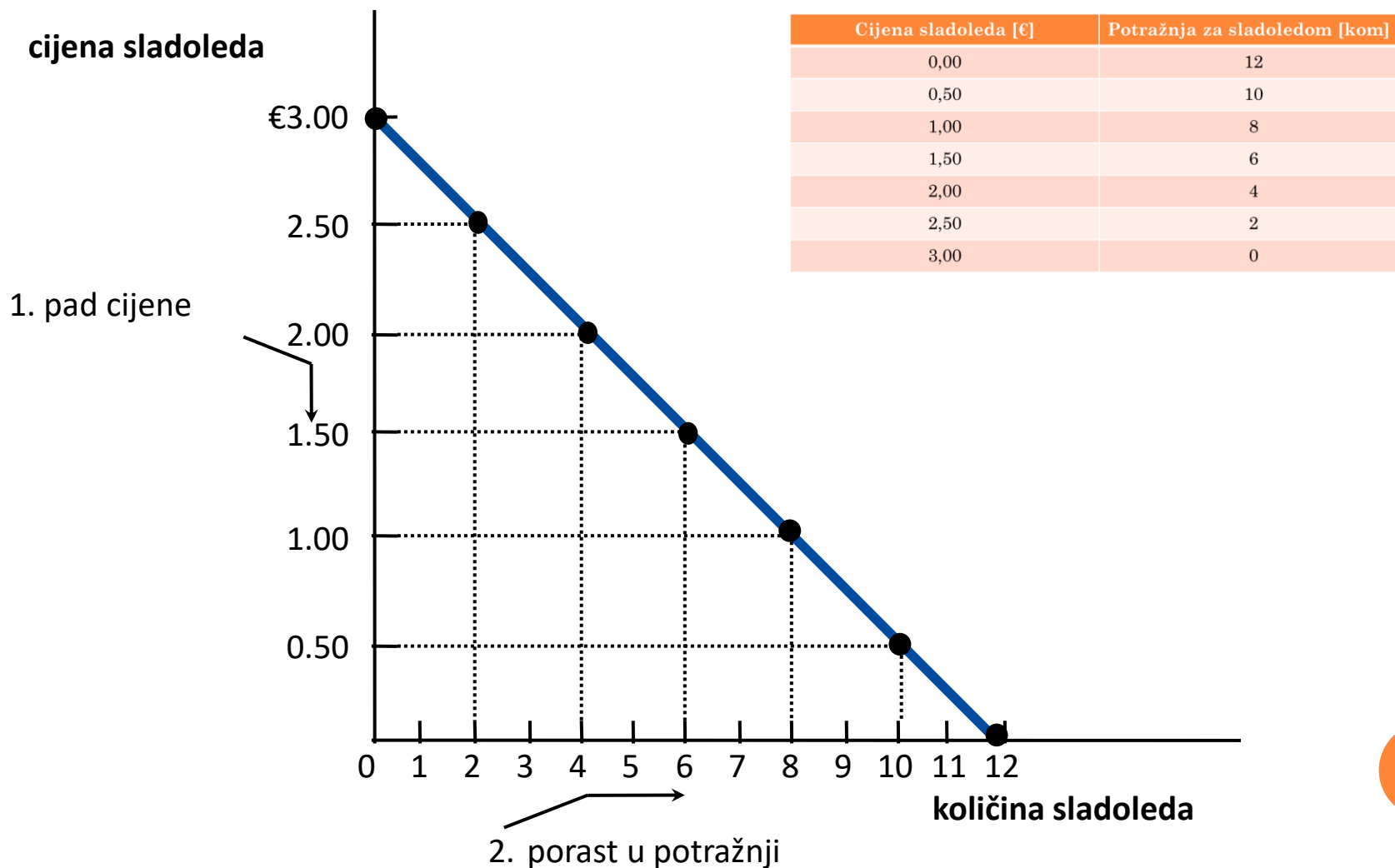
TABLICA POTRAŽNJE ZA SLADOLEDOM

Cijena sladoleda [€]	Potražnja za sladoledom [kom]
0,00	12
0,50	10
1,00	8
1,50	6
2,00	4
2,50	2
3,00	0

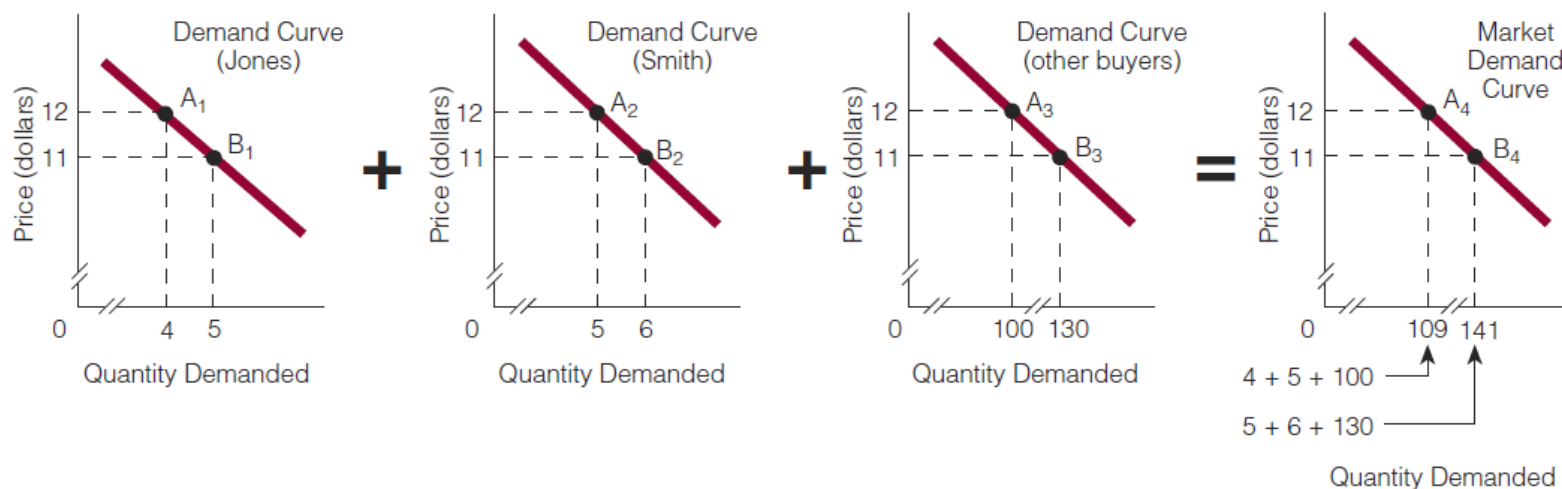
A.

KRIVULJA POTRAŽNJE ZA SLADOLEDOM

TRŽIŠNA KRIVULJA POTRAŽNJE

- tržišna potražnja - zbroj svih individualnih potražnji za određenim dobrom ili uslugom
- grafički se **pojedinacne** krivulje potražnje zbrajaju horizontalno da se dobije **tržišna** krivulja potražnje (primjer iz literature)

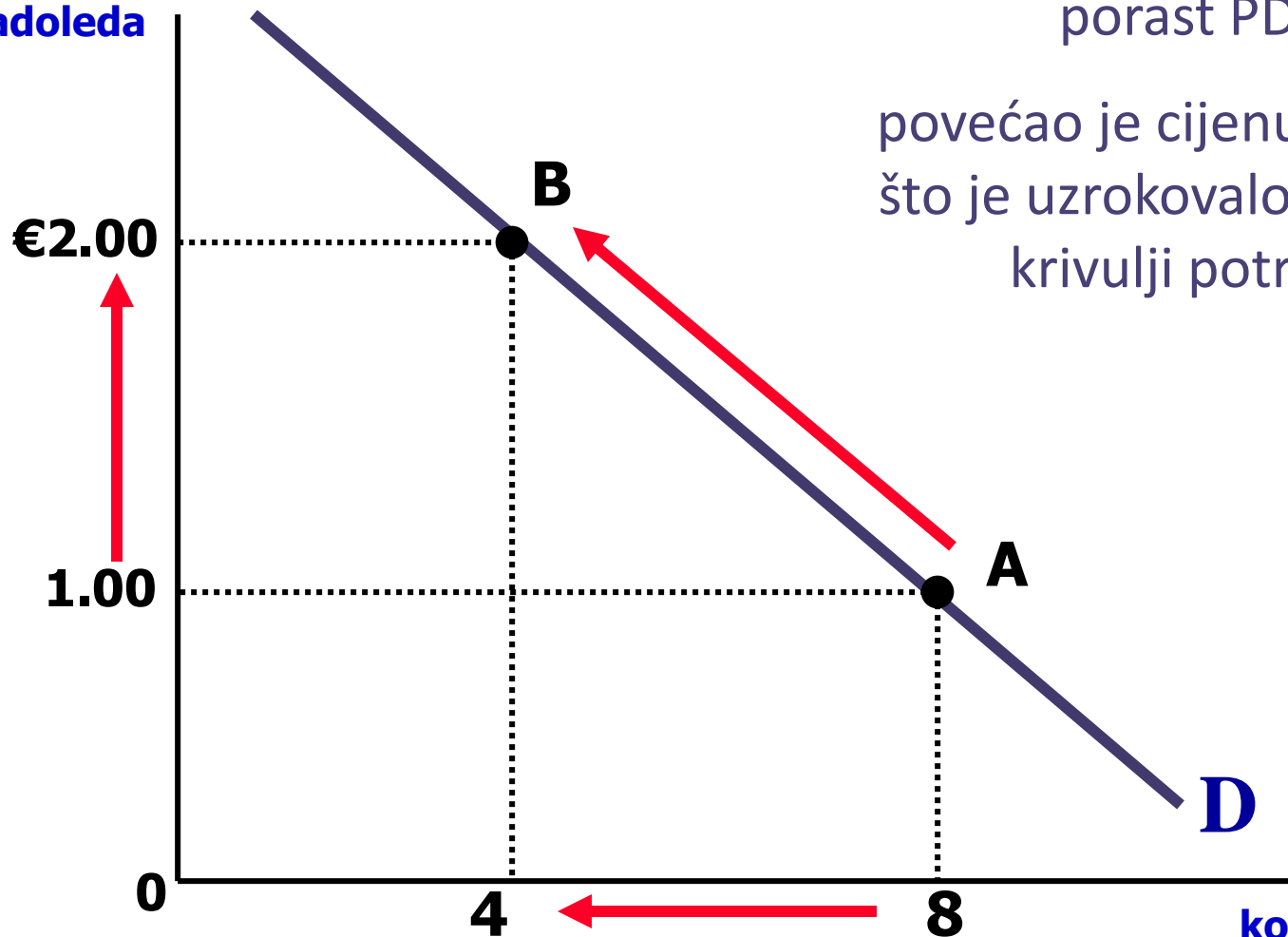
A. PROMJENA KOLIČINE POTRAŽNJE VS. PROMJENE POTRAŽNJE

- *potražnja* = broj jedinica nekog dobra kojeg je pojedinac voljan i može kupiti po određenoj cijeni
- ***promjena količine potražnje*** = pomak iz jedne točke u drugu točku krivulje potražnje uzrokovan promjenom cijene dobra

A.

PROMJENA KOLIČINE POTRAŽNJE

cijena
sladoleda

porast PDV-a

povećao je cijenu sladoleda
što je uzrokovalo pomak po
krivulji potražnje

○ mogući utjecaji na promjenu potražnje – **cijele funkcije**

- prihod kupca
- cijena sličnih dobara
- okus proizvoda
- očekivanja kupaca
- broj kupaca

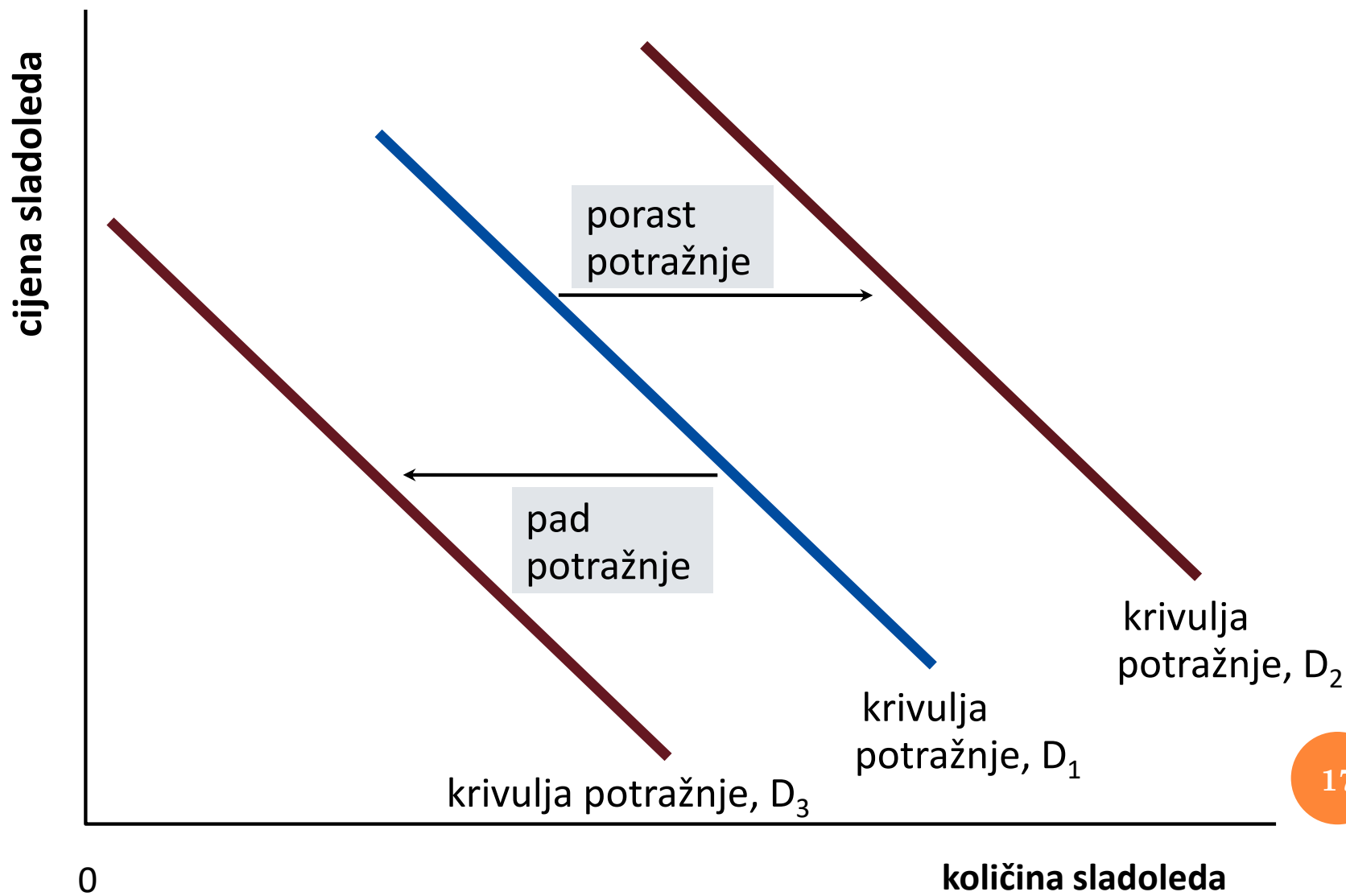

PROMJENA POTRAŽNJE

- pomak krivulje potražnje u lijevo ili u desno od trenutačnog položaja
- uzrok je promjena koja mijenja potražnju kod svake cijene

A.

POMAK KRIVULJE POTRAŽNJE

OVISNOST POTRAŽNJE O PRIHODU

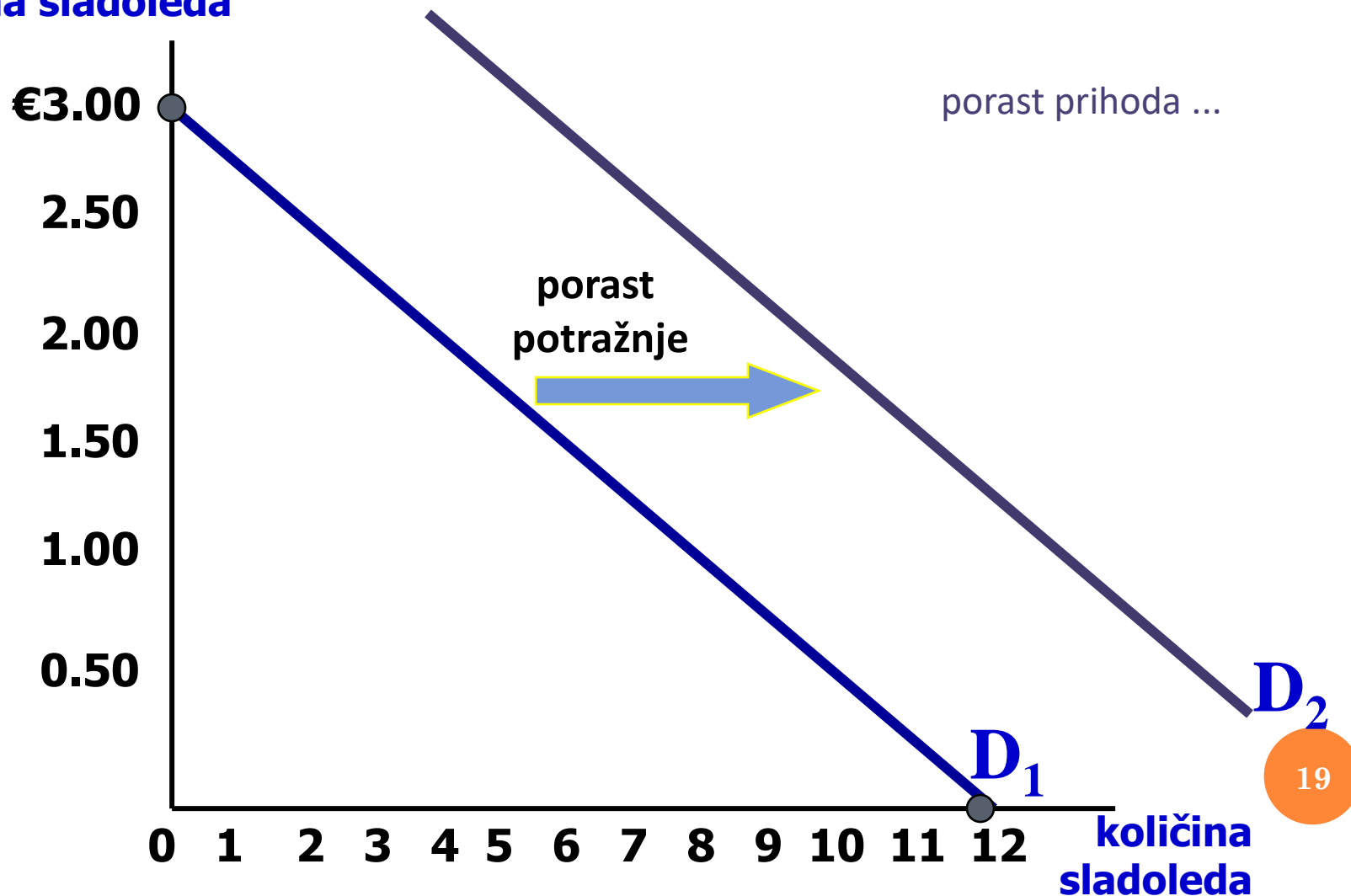
- ovisnost potražnje o prihodu kupca
 - **normalna** dobra - porastom prihoda kupca raste potražnja
 - **inferiorna** dobra - porastom prihoda kupca pada potražnja

A.

PRIHOD KUPCA

NORMALNO DOBRO

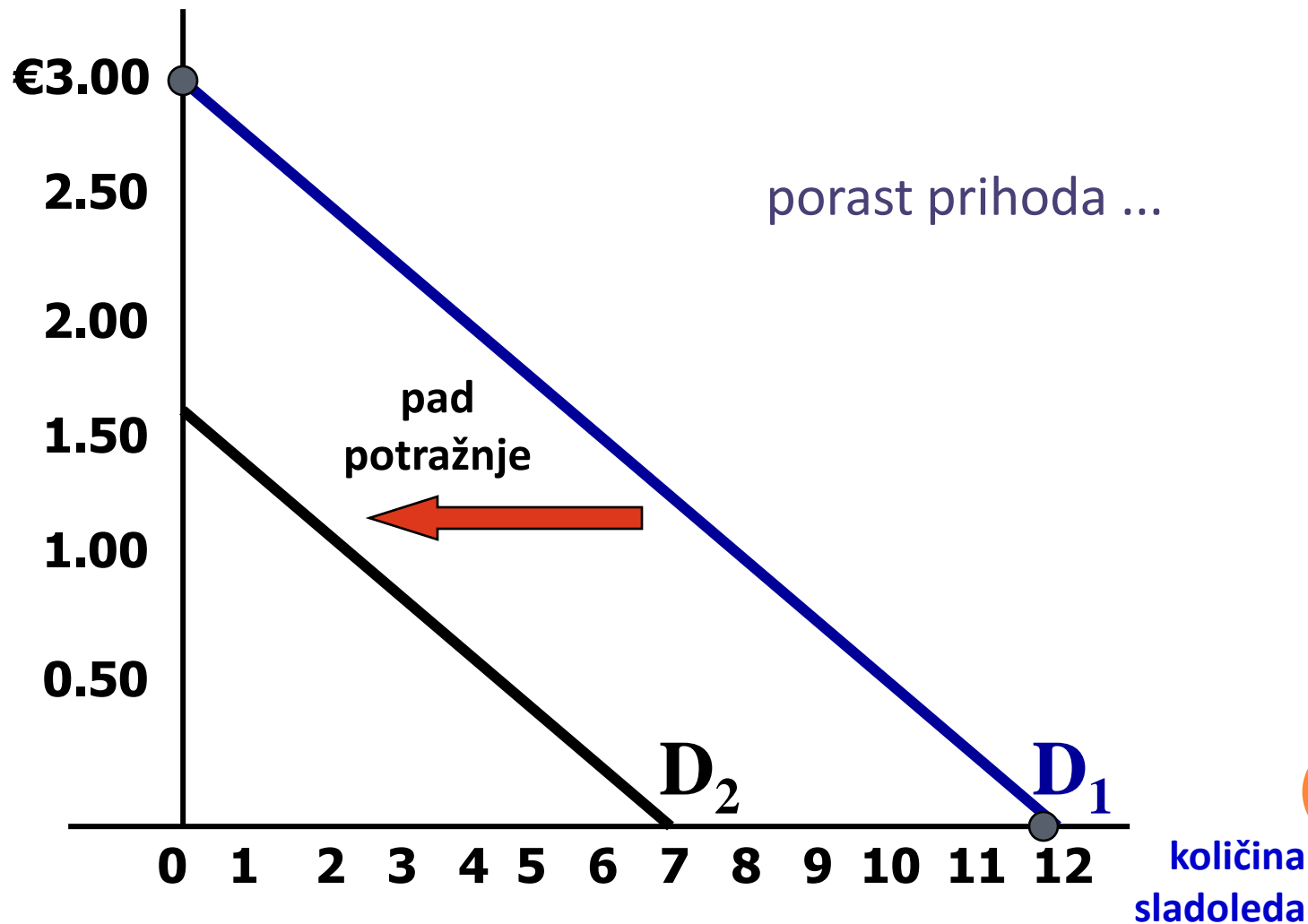
cijena sladoleda

A.

PRIHOD KUPCA INFERIORNA DOBRA

cijena sladoleda

A.

CIJENA POVEZANIH DOBARA

- Kad porast cijene jednog dobra poveća potražnju za drugim dobrom kažemo da su ta dva dobra ***substituti ili zamjenska dobra***.

(primjer Coca-Cola i Pepsi-Cola)

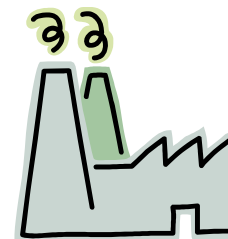
- Kad porast cijene jednog dobra smanji potražnju za drugim dobrom kažemo da su dva dobra ***komplementarna dobra***.

(primjer automobili i gume)

B.

PONUDA

- *Ponuda dobara* je ona količina dobara koju je prodavač u mogućnosti i spreman proizvesti i ponuditi za prodaju u različitim količinama i po različitim cijenama tijekom specifičnog vremenskog perioda (dnevno, tjedno, itd.)

- Zakon ponude

$$P \uparrow \longrightarrow Q_s \uparrow$$

$$P \downarrow \longrightarrow Q_s \downarrow \text{ ceteris paribus}$$

P = cijena

Q_s = količina ponude (supply)

NAČINI PRIKAZIVANJA ZAKONA O PONUDI

- uobičajeno
 - tablicom ponude
 - krivuljom ponude
- ***tablica ponude***
 - tablica koja pokazuje odnos između cijene dobra i njegove ponude
- ***krivulja ponude***
 - dijagram koji pokazuje odnos između cijene dobra i njegove ponude

B.

TABLICA PONUDE ZA SLADOLED

Cijena sladoleda [€]	Ponuda sladoleda [kom]
0,00	0
0,50	0
1,00	1
1,50	2
2,00	3
2,50	4
3,00	5

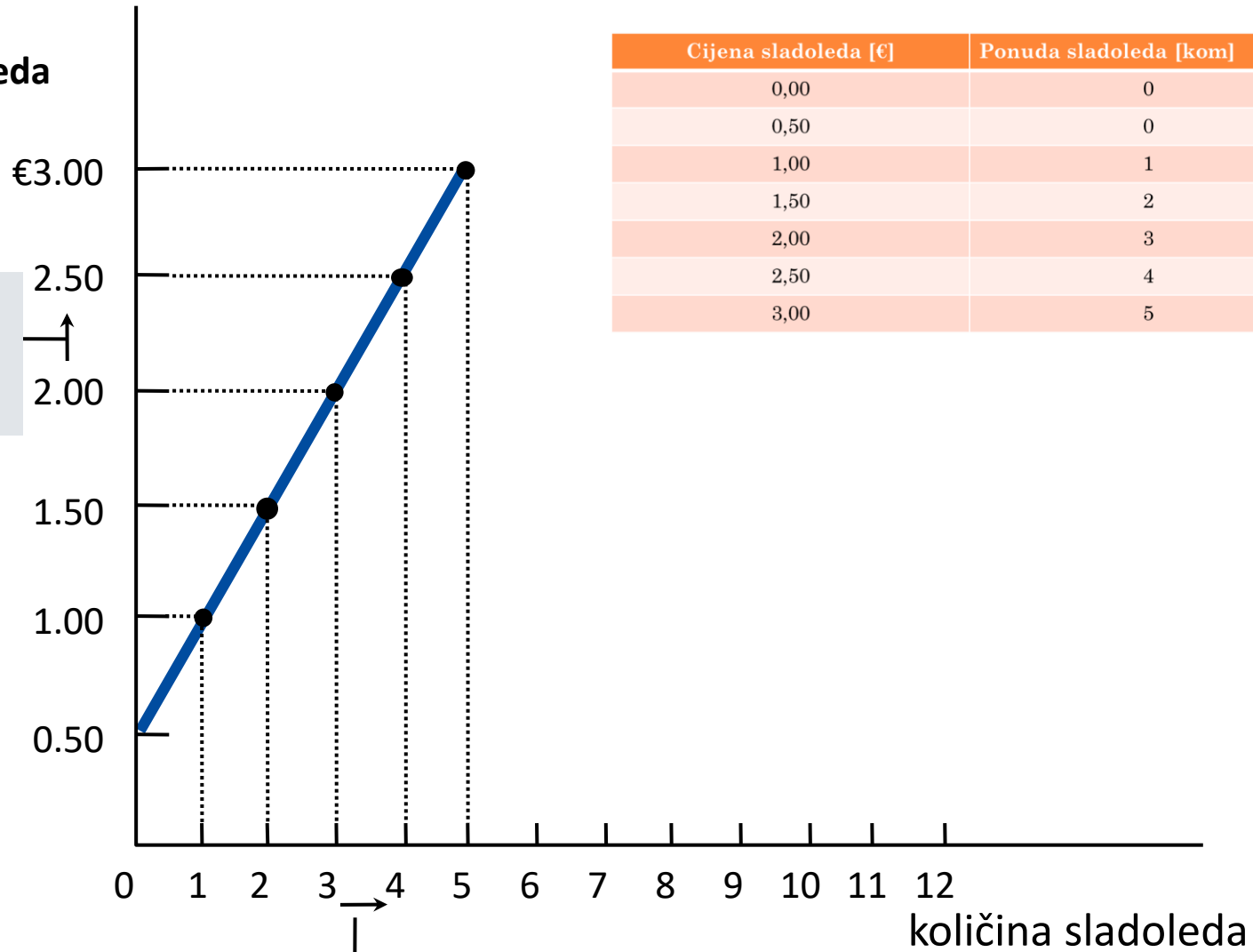

B.

KRIVULJA PONUDE ZA SLADOLED

cijena sladoleda

1. porast
cijene

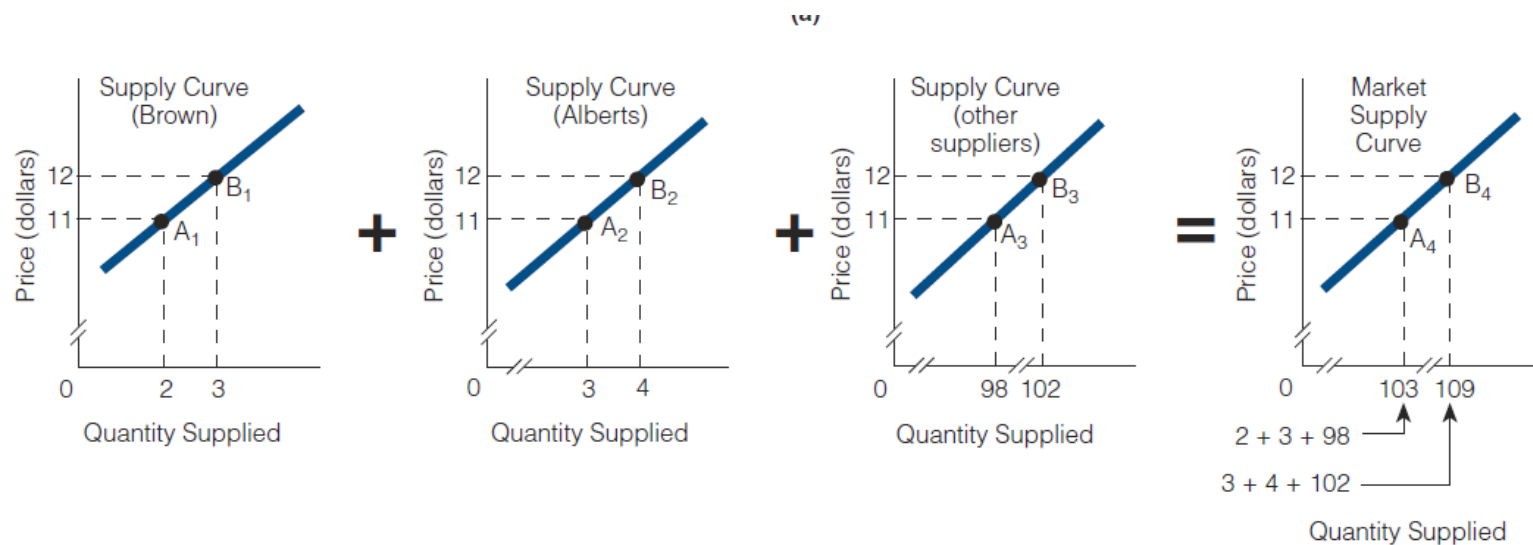

2. ... porast ponude sladoleda

B.

TRŽIŠNA KRIVULJA PONUDE

- tržišna ponuda - zbroj svih individualnih ponuda
- grafički** se pojedinačne krivulje ponude **zbrajaju horizontalno** da se dobije tržišna krivulja ponude (primjer iz literature)

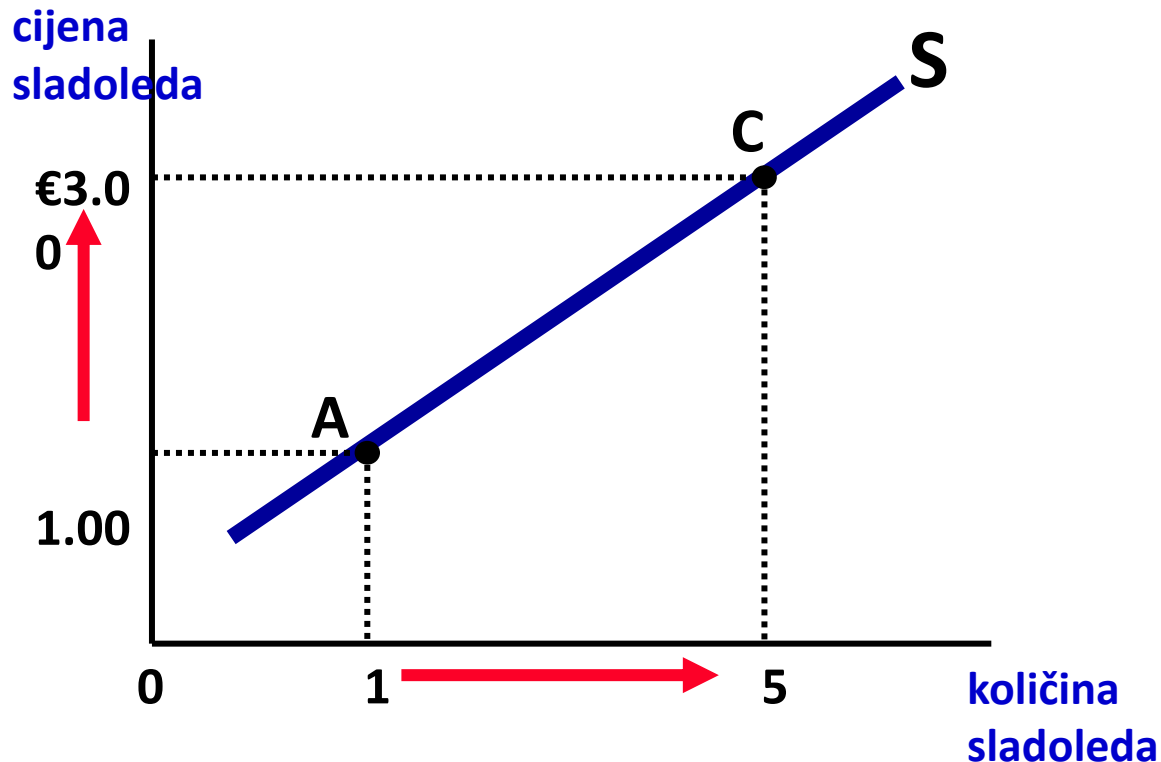

B.

PROMJENA KOLIČINE PONUDE

Što se događa s ponudom proizvoda kada cijena raste?

- Ponuda S ostaje ista, ali količina isporučena se povećava
- Cijena mijenja količinu isporuke – kretanje po krivulji

B.

PROMJENA KOLIČINE PONUDE

cijena
sladoleda

€3.00

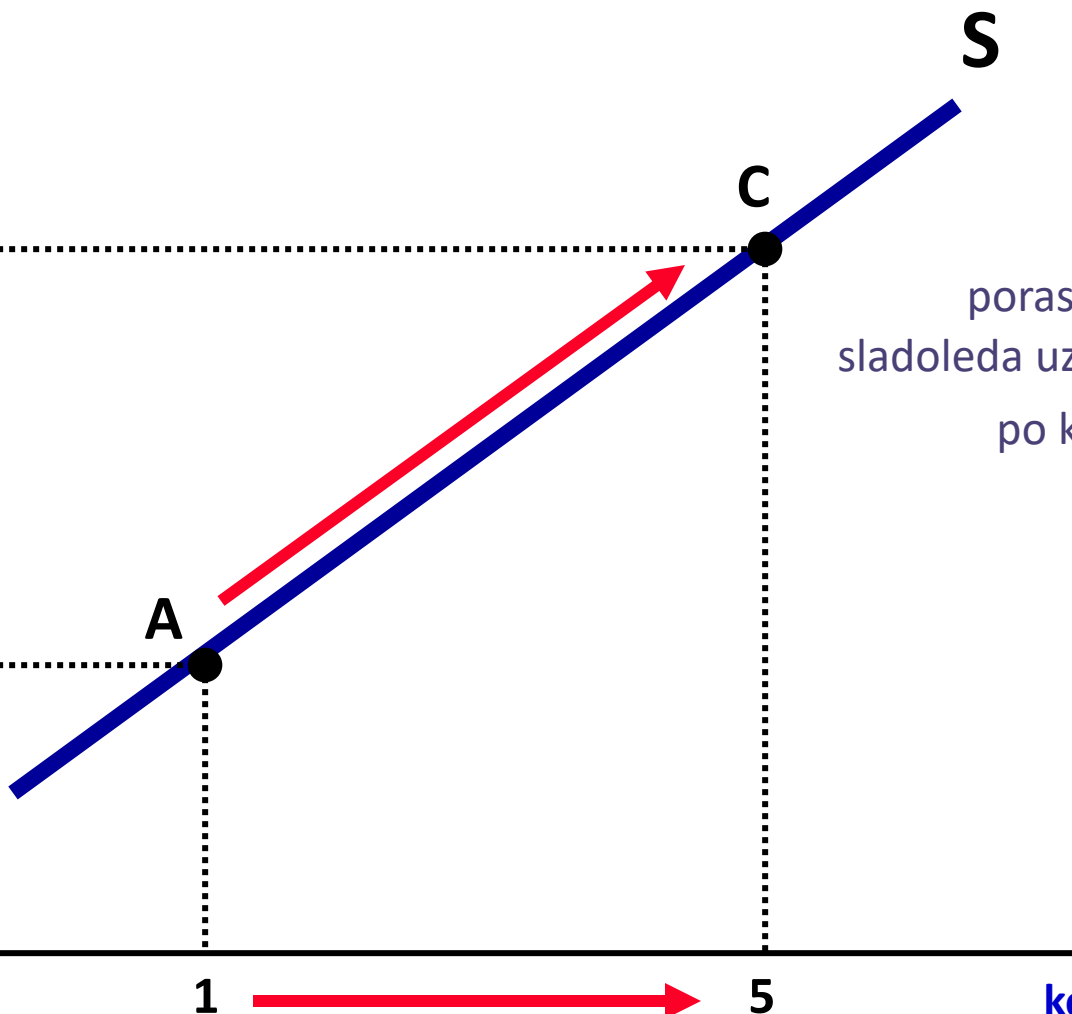
1.00

0

1

5

količina
sladoleda

ceteris paribus
porast cijene
sladoleda uzrokuje pomak
po krivulji

PROMJENA PONUDE

- pomak krivulje ponude u lijevo ili u desno
- uzrok je promjena u nekom odlučujućem faktoru koji nije cijena
 - cijena sirovina
 - tehnologija
 - cijena ostalih dobara
 - broj prodavača
 - porezi i poticaji
 - vladine restrikcije

B.

POMAK KRIVULJE PONUDE

